

# RŮŽENKA

Po Radotíně přišlo nové období hnutí pokrokové mládeže v předmnichovské republice. Všichni komunisté a komsomolci, kteří pracovali v hnutí, si uvědomovali, že budou muset pracovat ještě lépe a účinněji a ještě směleji bojovat proti kapitalistickému řádu.

S Rudými průkopníky z Bojiště, kteří se scházeli pod vyšehradskými hradbami, byla v Radotíně také Růženka Zimová. Bylo to snad nejstatečnější, nejkrásnější dítě našeho oddílu. Poznali jsme ji při jedné z besídek Včely, kdy v sukénkách z rudého krepu se zlatými křidélky a s rudou hvězdičkou na čele zpívala a recitovala dlouhou písničku o rudé Včele. Všichni, soudružky a soudruzi, děti i moji průkopníci, mohli na ní oči nechat. Bouřlivý potlesk jí byl odměnou za její pěkný přednes. Tehdy jsme ji získali do našich řad. Od té doby se s námi zúčastňovala s velikým nadšením všech našich akcí, her a schůzek.

Růženčina matka bydlila s ní a ještě třemi dětmi, menšími než Růženka, ve sklepním, tmavém, maličkém bytěčku ve vile Terebce v Nuslích. Matka byla sama, otec od nich dávno odešel. Byla maličká, těžkou prací ohnutá až k zemi. Vydělávala na živobytí pro své čtyři děti posluhami a praním prádla u bohatých milostpaniček. Růženka, které bylo necelých dvanáct let, vedla domácnost a starala se o tři malé děti. Do školy chodila jen někdy, přesto však znala všechno, učila se vzorně, byla chytrá a nadaná.

Statečná Růženka! Přicházela do oddílu vždy mezi prvními. Malé sourozence brávala s sebou. Dva starší už lehko vyšlapali kopec na hřiště pod hradbami. Třetího

tahala na zádech. Přicházela zpocená a udýchaná. Sedávala vždycky stranou; i při schůzích starostlivě hlídala děti, i když je měl vždy někdo z průkopníků na starosti. Mně vždycky připadala jako opravdová maminka.

Po Radotíně nastaly průkopníkům špatné časy. Vachmani často navštěvovali naše hřiště, slídili a dívali se na hry dětí. Strhávali nástěnky, které děti vyrobily, a často je ze hřiště vyhnali. Průkopníci si museli své schůzky hlídat. Na Černé skále pod Vyšehradem bylo všechno „prima“, jak říkaly děti. Hřiště leželo na kopečku a šlo se k němu uzounkou cestičkou. Jinak byl kopec porostlý křovím a zavalen balvany. Děti tu znaly každé místečko. Proto, když se některý policajt konečně dohrabal nahoru, málokdy tam někoho našel. Děti vystrkovaly hlavičky ze svých skrýší a policajtovi se chechtaly. A tak Černá skála svůj oddíl nikdy neztratila. Zde se také nejlépe připravovaly akce dětí, besídky, zde mohli i komsomolci konat schůze.

Na tomto místě také jednoho slavnostního odpoledne složila Růženka Zimová slib mladých průkopníků.

Bylo to po velké akci, kdy komunisté a komsomolci jako v odpověď na neustálé konfiskování a zabavování rudého tisku šli získávat nové odběratele. Také Rudí průkopníci na Černé skále do této akce čile zasáhli. Udělali si plán a ihned jej provedli. Výsledek byl velmi krásný, komsomolci jim přišli poděkovat. Nejvíce odběratelek Rozsévačky získala Růženka.

Proto tu dnes stojí v čistounké zástěrce, ve vláskách jí svítí rudá stužka. Je pobledlá, jen oči jí září.

Předseda oddílu Pepík zahajuje slavnostně schůzi. Pak mluví o Růžence: co všechno pro oddíl udělala. I kdyby nebylo toho, že vždycky je mezi prvními při pracích oddílu, zasloužila by si rudý šátek za to, že dělá druhou matku svým třem sourozencům. „Rada našeho oddílu se usnesla doporučit vám Růženku Zimovou do řad mladých průkopníků. Kdo je pro to, soudruzi?“

Ruce letí nahoru, tváře jsou radostné, naše proletářské děti nadšeně přinášejí Růžence v tento den svá srdíčka na dlaně.

Růženka stojí bledá opodál. Děti ji postrkují vpřed. Tu k Růžence přistoupí Pepík.

„Pamatuj, soudružko, že rudý šátek je částí rudého praporu proletářů celého světa. I ty jej nos na svém

srdci. S ním bojuj proti pánům za šťastný život všech chudých dětí.“

Pepík uvázal Růžence šátek a děti zpívají svoji hymnu.

*Zaplápolejte, modravé noci,  
děti dělníků, povstaňte všeci!  
Blíží se ráno, jasní se den,  
naše je heslo: „Vždy buď připraven!“*

Růženka tiše stojí a čeká. Když děti dozpívaly, promluvila i ona hlasem, ve kterém byly znát slzy:

„Děti, soudruzi, Aničko, já vám slibuji, že ten šátek nikdy nezahladím. A že budu s vámi, děti, tak dlouho bojovat, až ty proklaté buržousty odtud navždy vyženeme. Aby už nikdy moje maminka nemusila dřít jako otrok na pány. Aby už nikdy nemusily žít děti v děrách jako zvířata. Slibuji, že když bude třeba, dám i svůj život za vítězství dělníků.“

Pak se už docela rozplakala.

Děti ji těší a radostně volají: „Ať žije naše rudá včelička, ať žije naše Růženka!“

Veselým tancem končil tento krásný slib naší rudé včeličky. Od těch dob Růženka pracovala s ještě větším nadšením, obětavostí a láskou. Svůj rudý šátek nosila vždy pečlivě zabalený v celofánu tak jako druzí průkopníci na svém srdci, zapáleném pro naši věc.

Asi za tři týdny po jejím slibu jsem dostala dopis od své sestry z Těptína. Psala mi, že dělníci v kamenolomu v Požárech stávkují: „Stávka trvá už třetí měsíc. Jsou zasaženy skorem všechny rodiny v Těptíně i v okolních vesnicích. Je tu strašně mnoho bídy. První týdny se ještě vystačilo z domácího, také nám pomohli z Jílového ze Včely, ale už sami nemají. Ženské chodí v noci do polí, řežou klasy a pečou z toho pro děti placky. Některé už nutí muže, aby nechali stávky a šli dělat za všech podmínek, jen když nezemřou hladu. V neděli bude schůze a ta rozhodne o skončení stávky. Bude nám ještě hůř, ale těch, co chtějí bojovat, dokud nevyhrajeme, je málo,“ končil dopis.

Ten den odpoledne jsem měla na Černé skále schůzku s dětmi. Dopis jsem vzala s sebou a přečetla jej. Děti byly ihned zapáleny. Divily se, že dělníci už skoro tři měsíce vydrželi ve stávce. Růženka vyskočila: „To se nám to po-

vidá, ale musíme přece něco dělat. Radte, jak jim pomoci.“

„Půjďme jim zazpívat na tu schůzi.“

„To nic není zpívat, vidíte, že mají velkou bídu.“

„Tak půjďme na ně sbírat,“ rozhoduje Růženka.

„Kam, děti, soudruzi nemají...“ snažím se jim to vysvětlit.

„Ale zkusíme to přece. Dnes je úterý, do pátku budeme sbírat. V pátek je tu sraz a řekneme si další.“ Děti si zvykly Růženku poslouchat a kromě toho se jim její nápad líbil. Běží nadšeně domů, dnes ani nežehrají, že je ještě brzy a že si málo hrály.

V pátek jsem se trochu opozdila. Mám domovnictví a každý pátek uklízím. Ale když jsem udýchána vyběhla na kopec, vidím, jak děti sedí těsně pod hradbami a mají už rudé šátky uvázány.

Pepík slavnostně zahájil schůzi a hned hlásil, že kolektiv pracoval vzorně. Výsledek sbírky na stávkující v Těptíně i s tím, co vybral soudruh Dalibaba, činí přes 700 Kč.

Nemohla jsem dojetím říci ani slovo, jen jsem poslouchala, jak jim soudruh Dalibaba děkoval jménem naší drahé strany a říkal jim, že z nich vyrostou bojovníci za svobodu naší vlasti.

Také já přidávám trochu peněz. „To bude, děti, na dráhu.“

Jenže jsem s tímto návrhem nepochodila. „Půjďme pěšky, už víme, jak je to daleko a kudy půjďme,“ hlásí předseda.

„Vyrázíme tedy už zítra, v sobotu. Půjďme přes Jílové, tam přespíme u mé maminky na půdě v seně a ráno se pak vydáme do Těptína...“

Je sobota, slunce pálí. Na Kačerově, konečné stanici čtrnáctky, se sbíhají děti. Mají zelené košilky a bosé nožky. Střevíce nebo boty si nesou v malém uzlíčku. Tu a tam je v uzlíčku i kus chleba, placka, vařené brambory. Některé děti mají v lahvích od sodovky černou kávu z cikorky. Děti jsou veselé, radostně se řadí do trojstupu. Uzlíček s penězi nese předseda Pepík, jak bylo usneseno. Ponese jej první a pak se budou střídát. Všichni pečlivě sbírali, všichni mají právo peníze nést. Pochodu-

jeme přes Libuš, Písnici, k Dolním Břežanům. Za nimi, v malém lesíku, je první zastávka. Zde jsme se všichni posilnili na další cestu a v chládku si odpočinuli.

Skoro se stmívá, když vycházíme Pražskou ulicí na náměstí v Jílovém. A na obloze září už tisíce hvězd, když unavené děti dorazily k chalupě mých rodičů. Chalupa je na samotě, přímo u lesa. Ve světnici se svítí, naši večeří. Je jich plná místnost, otec, matka a mladší sourozenci a malé děti mého staršího bratra. Průkopníci pod oknem se dávají do zpěvu. Naši běží ven, vítají nás a vedou dovnitř. Děti se usadily na zemi. Otec nakrájel tlusté krajíce domácího chleba, matka rozdělala krajáč tvarohu se smetanou. Děti se najedly a pak dlouho do noci zářila malá okénka a zněl jásavý zpěv průkopníků. Uložili nás na půdě v seně. Ráno zase krajíce, hrnec kávy; a pak jsme se vypravili k Těptínu. Z naší samoty je možno až do Těptína jít lesem. Je to slabá hodinka cesty.

Když jsme spatřili červené střechy prvních domků Těptína, zastavili jsme se k malé poradě. Bylo usneseno, abych nejprve šla do vsi sama a abych zjistila u svého švagra, soudruha Chaloupky, který byl starostou komunistické vesničky Těptína, zda je možno jít na schůzi a předat dělníkům dárek od pražských průkopníků.

Sestra Lojzina se lekla. Chaloupka doma nebyl, právě zasedal v hospodě stávkový výbor a připravoval odpolední schůzi. Sestra mě varovala. Ves je prý plná četníků. Když jsem jí řekla, že jsem přišla s dětmi, přímo se zhrozila. Její syn přivedl soudruha Chaloupku. Ten ovšem byl jiného mínění, velmi radostně přivítal naši návštěvu. Domluvili jsme se, jak ošálíme četníky, kteří odpoledne určitě hospodu obklopí a budou také hlídat uvnitř.

Když jsem se vrátila k dětem do lesa a vyložila celý plán, spustily radostný křik. Objímaly se a tančily, líbaly mě. O strachu z četnických pušek, které je krvavě pokřtily v Radotíně, nebylo ani slechu.

Po poledni přišel syn soudruha Chaloupky, Bedřich, a hlásil: „Povedu vás zadem po mezích. Až přijdete za hospodu, projdete malou uličkou a schováte se ve stodole. Až otec zahájí schůzi, zapísknu na vás. Půjdete lokálem a otec už to zařídí, aby byla ke stolu ulička.“

Plížili jsme se po mezích mezi vysokým obilím až za hospodu. Zde si děti uvázaly rudé šátečky a mezi zlatou pšenicí zasvítila rudá vlajka s kladivem a srpem. Růžen-

ka tiskne pevně na prsou rudý uzlíček s penězi. Je určena, aby je odevzdala.

Dostali jsme se do stodoly a čekáme na smluvené znamení. Dětem planou dychtivostí oči i tváře. Už se nemohou dočkat. Konečně Běda vystrčil hlavu ze dveří hospody, přebíhá dvůr a tiše sděluje:

„Pozor, brzy to začne. Je tam lidu jako máku. U stolu sedí dva vachmani. A venku na návsi je jich plno. Někteří sedí před hospodou na lávce.“

Odběhl se podívat a už píská. Dvůr je ohrazen vysokou zdí, přes kterou četníci dovnitř nevidí. Přebíháme tiše dvůr a řadíme se v lokále. Slyšíme, jak mluví soudruh Chaloupka, slyšíme, jak povídá: „Přišli nás na naši schůzi pozdravit průkopníci z Prahy.“

Dveře se před námi otevřely a děti vcházejí se svou vlajkou v čele s hrdě vztyčenými hlavami.

Zpívají svou hymnu Zaplápolejte, modravé noci... V sále je tolik lidí, div hospoda nepraskne. Jsou tu muži i ženské, které drží na klíně malé děti.

Děti dozpívaly. Pepík dojatým hlasem zdraví stávkující dělníky: „Soudruzí, my, Rudí průkopníci z Prahy, jsme vás přišli pozdravit. Přišli jsme vám říci, jak si vážíme vašeho boje. U nás to není lepší; dělníci stávkují a pání je za to zavírají. Naši tatínkové vás zdraví a vzkazují po nás, abyste se nedali, že pak jistě vyhrajete.“

Četník u stolu vstává. Pepík zrovna domluvil. Strhl se silný potlesk. Soudruh Chaloupka domlouvá četníkovi, ten si znovu sedl.

Tu se Pepík postavil doprostřed sálu, právě před stůl, a recituje:

*Tam za Prahou, na Pankráci,  
stoje smutná věznice.  
V ní je mnohý komunista  
zavřen celé měsíce.*

*Za náš život bojovat šel,  
dělníkům šel pomoci,  
teď bledou tvář na mříž tiskne  
a dívá se do noci.*

*Povězte mi, hvězdy jasné,  
co dělá má rodina,*

*v Moskvě za mne pozdravujte  
hrob soudruha Lenina.*

*Za Prahou, tam na vršíčku,  
stoje smutné vězení.  
Nad ním plane na obloze  
hvězda — naše znamení!*

Ženy pláčí nahlas, muži mají plné oči slz. Četníci se neodvažují zakročit, vyčkávají, nevědí si rady. A teď přikročila ke stolu Růženka. „Soudruzi, nepřišli jsme vám jen zpívat, podívejte se, přinesli jsme vám malý dárek, abyste svým dětem koupili aspoň chleba. Prosíme vás, vydržte ještě, my věříme, že vyhrajete!“ Růženka položila při řeči svůj drahý uzlíček na stůl, ale nedomluvila. Teď už četníci věděli, co dělat. Tlustý četník vyskočil, div stůl nepřevrhl, a zařval: „Jménem zákona tuto schůzi rozpouštím.“ Vrhhl se k Růžence. Chytil ji za cípy jejího rudého chatrného šátečku a začal jí cloumat a nadávat. Ona ho svou malou pěstičkou bušila do tlustého břicha a křičela: „Nech mi můj šátek, můj šáteček...“

Šátek se přetrhl a vzadu Pepík zachytil jen jeho cíp. Soudruzi nás tlačí ze sálu lokálem pryč. Jdu poslední a vidím, jak druhými dveřmi do sálu vnikají další četníci. Slyším vřavu žen a dětí. Četníci začínají bít pažbami. Utíkáme po mezích k lesu. Růženka cestou nařiká pro svůj šátek. Musíme ji strkat kupředu, nechce jít bez něho s námi.

Konečně jsme doběhli do lesa. „Děti, odpočinem si a pak půjdeme.“ Růženka položila hlavu do měkkého mechu a pláče, usedavě pláče. Pepík mačká v ruce zbylý cíp jejího šátečku. Najednou sedá k Růžence. Rozvázal svůj šátek. „Růženko, podívej, vezmi si můj, neplač, obarvím si jiný, je to přece jedno, neplač a tumáš.“

Růženka zvedla hlavu. Ztrápená očka jí zasvítily. Bere od Pepíka zmačkaný cíp a říká: „To je můj, ten jsem dostala, ať je maličký, ale já za něj bojovala! Děti, viděly jste toho tlustocha, já mu jich do toho panděra nandala.“ Růženka se rozesmála, ale její smích byl nějak podivný, nepřirozený. Najednou slyšíme zuřivý štěkot psa. A vidíme, jak od vsi běží několik četníků. „Honem, děti, jdou za námi. Bědo, doveďte nás někam, ať nás nechytí!“ Popoháním děti kupředu a děti z vesnice nás vedou.

Letíme strží porostlou křovinami a nízkým lesem. Zdáli k nám doléhá štěkot, chvílemi blíže, chvílemi dále. Jsme udýcháni a malé děti už nemohou. Také Růženka nemůže. Je slabá a už sotva dýchá. Již si myslím, že nás chytí. Ale najednou vše utichlo. Ztratili asi stopu, a my nyní můžeme pomalu dorazit na samotu k mým rodičům.

Zde dostáváme zase tlusté krajíce, loučíme se s dětmi z vesnice, které nás doprovodily až sem. Protože nemáme peníze na dráhu, sáhla moje maminka do zásuvky u staré skříně. Jedeme tedy vlakem. Děti jsou bojovně rozdyčtější, že celou cestu zpívají. Jen Růženka sedí tiše v koutku. Je bledá, oči jí svítí divným leskem a v rukou mačká cíp rudého šátku. S nikým nemluví, ba ani mně už neodpovídá. Mám v tu chvíli o ni velkou starost.

Trest za tento „výlet“, který měl tak krásný cíl, přišel brzy. Zanedlouho mě volali do Krakovské ulice na policejní komisařství. Za účast na stávkové schůzi mi „napařili“ 14 dní na Pankráci v „ozdravovně“, jak jsme pankrácké věznici říkali, kdykoli někdo z komunistů byl zavřen. Zde jsem vzpomínala, co dělá má velká rodina. Věděla jsem, že se děti stejně dále scházejí a pracují. Pozdravy od nich jsem dostávala velmi často. Političtí vězni mohli tu a tam dostat balíček, a tak jsem se na Pankráci měla dobře a se mnou i moje tři spoluvězeňkyně. Děti mi totiž posílaly tolik dobrot, že jsem ani nechápala, kde je vzaly. Tušila jsem, že asi zase nějak sbírají a kupují pak pro mne čokoládu, bonbóny, koláče. Často mi hořkla sousta v ústech, když jsem vzpomněla na vychrtlou Stázu, na bleďoučku Marušku, ustaranou Růženku a na kluky, kterým často oči zesmutněly velkým hladem. Věděla jsem, že sami si ani kousíček nedopřejí, viděla jsem v duchu, jak na Černé skále s dobrým soudruhem Dalibabou balí pečlivě všechno, co za pár dní nastrádali. Ještě teď, když o nich píši, jhne mi srdce vroucí láskou k nim.

Když se otevřela vrata Pankráce, přšelo. Ale děti čekaly schoulené do klubíčka pod širokými schody před vchodem. Nikdy nezapomenu, jak se ke mně vrhly. Škoda že jsem neměla padesát rukou, abych je mohla všechny obejmout najednou a pak všechny vést na hřiště pod Vyšehradem.

Už byla skoro polovina září, když jsme od soudruhů z Těptína dostali krásný dopis.

Psali nám, že ženské byly po té schůzi docela jiné. Nepustily své muže do práce, naopak, pomáhaly ze všech sil ve stávce zvítězit.

Soudruzi nám děkovali, a protože teď už zase všichni pracovali, zvali nás k sobě.

„Děti, přijedte, vezmeme vás mezi sebe a nakrmíme tím nejlepším, co máme. Vždyť vy jste nám pomohly víc než všechny naše schůze a protesty!“

V zimě jsme opět navštívili soudruhy v Těptíně. Rudá Včela tam tehdy pořádala besídku, a proto jsme jim šli zazpívat. V hospodě nám tak dobře známé byl sál opět plný. Jenže teď se už nemusíme schovávat. Besídka družstva Včely je povolena, děti tam budou předvádět scénky z knížky Družstevní besídka, která nebyla zakázána. Rudí průkopníci jsou od soboty v Těptíně a užívají milého pohostinství zdejších soudruhů. Růženka je též s námi, přestože už týden je celá nespá. Je tak bledá, až průsvitná. Doma však nechtěla zůstat. Proto je v teple u soudruhů. Objevila se až s průkopníky na besídce.

Rudá včelička, naše drahá včelička! Bylo to její poslední vystoupení. Ve svých rudých sukýnkách z krepu, s křídélky a rudou hvězdičkou na jasném čele přednášela a zpívala dlouhou písničku o rudé Včele. V ní vyzpívala celou nenávist pánů k dělnickému družstvu. A i to, jak se jí chtějí páni zbavit; ale dělníci, družstevníci, nedají svou Včelu.

Růženka dojala všechny návštěvníky besídky. Všichni si ji zamilovali, všichni ji chtěli vzít k sobě. Když jsme se druhý den loučili s těptínskými soudruhy, nesly si děti balíky jídla domů. Růženčin balík nesl Zdeněk Nováků, sama už nemohla. Bylo jí špatně. Ve vlaku, celá rozpalená, chtěla být ještě veselá, aby nám výlet nepokazila. Dovedla jsem ji až domů k její mamince. Za pár dnů ji odvezli do dětské nemocnice na Karlově. Mezi průkopníky už nikdy nepřišla. Celý rok živořila, chvíli doma, více však v nemocnici. A když nastalo jaro roku 1932, odstěhovala se do nemocnice nadobro. Při každé návštěvě u ní, když jsem jí nosila dárečky od dětí, jsem viděla, že je to s ní zlé. Byla čím dále tím průsvitnější. Její oči, krásné, veliké a hluboké jako studánky, byly čím dále tím smutnější. Musila jsem jí vyprávět o všem, co děláme, jak se děti na ni těší, které písničky zpívají. I psaníčka od nich jsem jí nosila. To jí vždycky na chvíli očka

zazářila. Setkávala jsem se zde často s její ubohou maminkou. Sesýchala se bolestí pro to krásné dítě, svou oporu. Věděla, že umře.

Ten rok byl nádherný První máj. Slunce svítilo od božího rána. Ve vyzdobených ulicích pochodovaly zástupy lidí, soudruhů. Z oken vlají prapory, hraje hudba. Rudí průkopníci po radotínském masakru nesměli do průvodu. Ale přece šli. Ne v útvaru, ale ti starší šli s komsomolci a ti menší se zapletli mezi soudruhy.

Růžence zasvítilo slunce do bílé postýlky a vzbudilo ji. UVědomila si, že je První máj. Uslyšela hudbu, která vyhrávala v Nuselském údolí. Zavolala všechny děti v pokoji. Ty Růženku velmi milovaly. Vždyť je naučila našim rudým písničkám, vykládala jim všechno, co se sama v oddíle naučila.

Děti znaly historii malého rudého cípečku, který Růženka měla pod polštářem ve své postýlce zabalený v celofánu. Od něho se nikdy neodloučila. Proto všechny děti přiběhly za ní k oknu, když je nyní se zářícíma očima zavolala.

Nuselským údolím se valí průvod. Rudé vlajky jako rudá záplava vpředu, za nimi lavina lidí. Zpívají a volají hesla o boji proti pánům. Teď se zastavili. Růženka vidí, jak zdvihají pěstě, a slyší silný bojovný zpěv.

*Již vzhůru, psanci této země,  
již vzhůru všichni, jež hlad zhnět ...*

Zvedá svou bílou, průsvitnou pěstičku, nejdříve ti chouchce se připojuje ke zpěvu soudruhů, jak k ní zní z údolí. Za ní všechny děti zvedly své malé pěstičky. Zpívají stále hlasitěji. Celý bílý pokoj v nemocnici na Karlově zalil náhle nadšený zpěv.

Dveře se otevřely, ošetřovatelka jeptiška zůstala stát ve dveřích jako přimrazená. Ještě nikdy neviděla nic takového. Jedenáctileté děti v bílých košíkách se zaťatými pěstičkami. Zpívají, nevidí, neslyší.

Dole zpěv utichá, průvod se valí a Růženka, hluboko nahnuta z okna, mává cípkem svého rudého šátku a křičí: „Ať žije rudý První máj!“

„Ať žije rudý První máj!“ volají všechny děti a sestra tiše, aby je nevyrušila, zavírá dveře a odchází. I na ni zapůsobilo nadšení dětí vyvolané Růženkou. Neodvážila

se je rušit. To jsme se od jeptišky dověděly, když jsme se po Prvním máji sešly u Růženky v pokoji s její maminkou.

Přešlo léto. Vrátili jsme se z prvního tábora v Branově. Běžela jsem ihned za naší rudou včeličkou. Našla jsem jen maličkou hromádku kostiček, z níž svítily z hlubokých černých jamek dvě oči. Ještě zářily, když jsem jí vyprávěla o táboře. Za několik dní mě však vyhledala její maminka: „Růženka chce domů. Za pár dní umře, lékař dovolil, chci jí splnit poslední přání, soudružko.“

A tak jsem sehnala auto od soudruhů z kraje KSČ. Odnesli nám ji z pokojíčku zalitého sluncem. Nechala tam za sebou svůj oddíl nových průkopníků.

Všechny děti pro ni usedavě plakaly. V autu jsem ji držela v náručí. A když nás vysadili, nesla jsem ji sama na rukou po schůdkách do černé sklepní díry. Byla lehoučká jako pírko. Zde se shledala se všemi průkopníky, kteří tu na ni čekali. Zaplnili ten černý sklípek květinami, balíčky. Růženka měla ve tvářičce klid a z důleček se jí dívala radost.

Druhý den v noci zemřela v náručí své maminky.

Je studený zářijový den. Průkopníci na Černé skále vytáhli svůj prapor na střeše dřevěné boudy, tentokrát jen na půl žerdi. Sedí tu všichni a počítají peníze. Svě nejlepší kamarádce vybrali na chudou truhličku a na květiny a obstarali celý pohřeb. Pozvali průkopníky z ostatních pražských oddílů.

V den pohřbu se malý pankrácký hřbitůvek na Zelené lišce naplnil zelenými košílkami a rozkvetl rudými šátky. Malá bílá rakvička v kapli je celá pokrytá rudými květy. Průkopníci u ní stojí čestnou stráž. Všechno je připraveno, malý zvonek žalostně zaklinkal. Pojednou vchází do kaple kněz a za ním dva ministranti. Nikdo je nezval, nikdo je nevolal. Byl to známý farář Tylínek z Nuslí. Přišel prý se duchovně rozžehnat se svou příbuznou, Růžnou Zimovou, a zmírnit bolest nešťastné, ubohé matky.

Průkopníci se rozhořčili. Ze všech stran se ozývaly hlasy nevole, a když si nesli Růženku z kaple, zastoupili faráři cestu. Hrnuli se za rakví, obklopili hrob a pokrytecká modlitba kněze zanikla v bojovné pionýrské hymně. Průkopníci si svou rudou včeličku pochovali sami. Farář s ministranty se vytratil a za ním letěly rozhněvané hlasy dětí. „Zaživa nepomohl, byl příbuzný a ne-

chal matku se čtyřmi dětmi hladovět. Růženka umřela z hladu — tisíce dětí tak umírají.“

„Růženko, řekla jsi, když jsi dostala svůj rudý šátek, že jej nikdy nezradíš, že dáš třeba svůj život za vítězství dělníků. Dala jsi jej, Růženko, a my nikdy na tebe nezapomeneme. Budeme bojovat, až buržousty ze země vyženeme, aby už chudé děti nemusily umírat hladem.“

Tak jsme si slibovali nad jejím hrobem. Spi klidně s cípem svého rudého šátku, který ti urval policajt. Padla jsi, Růženko, a my jdeme dál. Za každého z nás vstane tisíc jiných.

*Každá smrt zmnoží odboj utištěných,  
toť vašeho příkladu zásluhou jest;  
za ní zazní vám pozdrav: Práci čest!*